

Odins ravne flyver igen

Ravnen har været næsten udryddet i Danmark, men nu er den stærkt på vej tilbage. I et nyt projekt sætter DOF i samarbejde med Danmarks Jægerforbund spot på natur og artsforvaltning. En af fokusarterne er ravnen.

De ældste knoglefund af ravn i Danmark stammer fra bronzalderen, og siden da har ravnen altid været omgærdet med respekt, og det med god grund. Der verserer ganske vist mange myter om ravnen, men der er ingen tvivl om, at den er en af de mest intelligente fugle og i den henseende er på niveau med en chimpanse. Og så er den vores største spurvefugl – på størrelse med en musvåge.

Hugin, Munin og Ravnebanneret
Ravnen spiller en central rolle i den nordiske mytologi, hvor Odin benytter sig af de to ravne Hugin (tanke) og Munin (erindring) som spejdere og rådgivere. I senere eventyr har hekse ofte en ravn på skulderen, og ifølge et sagn var Ravnebanneret med fuglen på en rød baggrund danernes flag, før Dannebrog kom til. Ravnen optræder også hyppigt i en moderne form for eventyr, nemlig amerikanske og europæiske tv-serier. Her høres ravnens vidt lydende "rurk" eller "krruu" oftere end nogen anden fuglestemme. En af myterne om ravnen går ud på, at

hvis man klatrer op til dens rede og rører ved æggene, forlader fuglene reden for altid. Denne myte er måske baggrunden for skældsordet ravnemor, dvs. en mor, der tager sig dårligt af sine børn.

Forfulgt med fælder og gift
Indtil midten af 1800-tallet ynglede ravnen almindeligt over hele landet. Herefter gik den voldsomt tilbage pga. forfølgelse med skydevåben, fælder og gift. På trods af en jagtfredning i 1922 var landsbestanden i 1950 stadig blot 16 par, alle i Sønderjylland og på Fyn. Et forbud i 1967 mod bekæmpelse af kragefugle og rovfugle med gift betød til gengæld, at arten omsider begyndte at gå frem igen. Siden har ravnen været i fremgang, og midt i 1970'erne blev landsbestanden estimeret til 170 par; midt i 1990'erne til 500-600 par og i 2018 til 1.300 par. Fremgangen skyldes sandsynligvis, dels at den tyske og sydjyske bestand har spredt sig

i Jylland og på Fyn, dels at arten er indvandret fra Skåne til Bornholm og Sjælland. På Anholt og Læsø er arten endnu ikke fundet ynglende. Såvel yngle- som vinterbestandens tæthed er i dag størst i det sydlige Jylland, på den sydvestlige del af Fyn og på Bornholm.

Med kurs mod storbyen

Nogle af de største ravnflokkede ses bl.a. i Klelund Dyrehave i Sydjylland, hvor op til knap 300 fugle mæsker sig med kadaverne, der efterlades af den fastboende ulvebestand. I hovedstadsområdet udgøres de største forekomster af op til 85 ravne i Jægersborg Dyrehave, hvor ravnene tiltrækkes af kadavere af nedlagt hjortevildt, som først anvendes til naturvejledning og siden bliver liggende, især til gavn for netop ravnene og for rovfugle.

I 2023 byggede et ravnepar rede i Frederiksberg Have midt i København, men

yngleforsøget mislykkedes i denne omgang. Og selvom ravnen altså i høj grad har genetableret sig, og bestanden stadig er i stærk vækst, er der dog stadig et stykke vej til noget, der ligner den følgende beskrivelse fra København i midten af 1800-tallet, hvor der "ikke nogetsteds i Danmark kunde opvises saadanne Flokke af Ravne, som man fra Efteraaret til Foraaret kunde see ... langs Farimagsveien, hvor de søgte deres Føde i de Dynge af Dagrenovation, der ophobedes der, medens de tilbragte Natten paa Skibene i Flaadens Leie".

Mager for livet

Ravnen forekommer mest i det åbne landskab, og dens valg af ynglested er meget alsidigt. I Danmark yngler den dog mest i høje, gamle træer, løv- såvel som nåletræer. Den store rede placeres

i en grenkløft højt til vejs i træernes kroner. Ravnen er monogam, dvs. at parret holder sammen på livstid, hvilket sagtens kan udgøre en snes år. Parret bygger flere reder, som parret veksler mellem fra år til år. I forbindelse med parringen udfører fuglene en akrobatisk flugt, hvor de bl.a. flyver "på hovedet", altså med ryggen nedad.

Æglægningen foregår i marts-april, og hunnen udruger ungerne alene.

De voksne ravne er udprægede standfugle, der forbliver i territoriet året rundt, mens ungfuglene strejfer noget omkring. De unge ravne overnatter som de øvrige kragefugle flokvis på udvalgte overnatningspladser. ♦

Fællesskab gennem fugle

Naturen har brug for al den hjælp, den kan få. Derfor samler DJ og DOF nu kræfterne og udvider samarbejdet for at styrke arbejdet for mere og bedre natur og artsforvaltning. For nogle kan det nok være svært at forestille sig, at fuglekiggere og jægere har noget som helst, de kan enes om. Men tværtimod er en mangfoldig natur med et rigt fugle- og dyreliv blandt de ting, de to grupper kan blive enige om. Og det er vigtigere end nogensinde, at organisationer med ambitioner for naturen samler kræfterne frem for at stå i hvert sit ringhjørne og råbe. Derfor udvider Danmarks Jægerforbund og DOF et eksisterende samarbejde med et nyt fælles projekt – "Fællesskab gennem fugle". Her er en ny spiller, Danske Herregaardsjægere, inviteret med som partner i samarbejdet. Sammen vil de tre organisationer nedbryde de indbyrdes fordomme og øge samarbejdet i alle led fra toppen af organisationerne til de frivillige kræfter, der kan organiseres i grupper, hvor lokalt aktive DOF'ere kan møde lokale jægere og herregaardsjægere og sammen registrere ynglende ravne og duehøge m.fl. på de lokale herregårde. Projektet har fokus på en række udvalgte fuglearter, og ravnen er en af dem.